

Roturisteytyksen projektisuunnitelma

Tämä suunnitelma täydentää Kennelliiton ohjetta roturisteytysten hyväksymisestä (roturisteytysohje). Suunnitelmasta voidaan poiketa roturisteytystyöryhmän esityksestä Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan päätöksellä.

Voimassa 4.5.2023 alkaen.

1 Yhteenveto

Yhteenvedossa on roturisteytysohjelman hyväksymispäivämäärät (rotuyhdistys/rotujärjestö/JTT/SKL hallitus), sekä tiivistelmä projektisuunnitelmasta.

2 Rodun esittely ja taustatiedot

- Lyhyt esittely rodusta, jolle risteytys on hyväksytty.
- Rodun nykytila Suomessa
- Rodun nykytila kansainvälisesti

Roturisteytyksen kannalta oleelliset kohdat 4, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 6.1, 6.2 rodun jalostuksen tavoiteohjelmasta.

3 Projektin painopistealueet ja roturisteytystavoitteet

Yhteenveto syistä, joiden takia roturisteytys on välttämätön (mikä tahansa näistä yhdessä tai erikseen):

- terveys
- ulkomuodon ääripiirteet (ominaisuutta ei pysty muuttamaan oman rodun sisällä)
- monimuotoisuus
- luonne, käyttäytyminen
- käyttöominaisuudet

Millaiset yksilöt valitaan?

- yksilöt, jotka parhaiten vastaavat kysymykseen ”Millaisia koiria halutaan?”
- yksilöt, jotka ovat terveystutkittuja ja/tai riittävän vanhoja omien sekä lähisuvun perinnöllisten sairauksien toteamiseen
- yksilöt, jotka täyttävät vähintään oman rodun JTO:ssa annetut suositukset jalostuskoirille
- käyttäytymiseltään ongelmattomat yksilöt
- yksilöt, jotka lisääntyvät normaalisti, kummallakin yhdistelmän osapuolella on hyvä olla jälkeläisnäyttöä omassa rodussaan

4 Rodussa esiintyvät perinnölliset sairaudet ja ominaisuudet

Yhteenveto risteytysten kannalta merkittävimmistä sairauksista tai ominaisuuksista, jotka liittyvät

- terveyteen

- ulkoiisiin ominaisuuksiin tai ulkomuotoon
- luonteeseen tai käyttäytymiseen tai käyttöominaisuuteen

5 Suunnitellut risteytysrodut, sekä niiden yleiset rotuominaisuudet

Yleiskatsaus risteytysroduista ja perustelut niiden soveltuvuudesta risteytysprojektiin.

6 Vaatimukset risteytyksiin käytettäville yksilöille ja yhdistelmille

Kasvattajan tekemässä anomuksessa yksilöidään risteytyksessä käytettävät koirat, joista voidaan antaa muutamia eri vaihtoehtoja. Yksilöiden terveydestä, käyttäytymisestä, rakenteesta ja käyttöominaisuuksista annetaan olemassa olevat tiedot: viralliset terveys-, koe- ja näyttelytulokset, jalostustarkastustulokset sekä koiran omistajilta, rotuyhdistyksestä ja muilta harrastajilta saatu tieto. Näyttelytuloksista huomioidaan varsinkin rakenteen toiminnallisuuden arvio sekä käyttäytymisarviot. Lisäksi on arvioitava risteytykseen käytettävien yksilöiden lähisukulaisia ja mahdollisia riskitekijöitä, joista ei ole saatavissa tutkittua tietoa.

Operoinneista ja sairauksista tulee raportoida rotuyhdistykselle ja koiran menehtyessä kuolinsyy on kirjattava tietokantaan.

Risteytysjälkeläisiä ja -vanhempia suositellaan seurattaviksi koko niiden elämän ajan.

Risteytykseen käytettävien yksilöiden on täytettävä oman rotunsa PEVISA-ehdot ja JTO-suositukset. Lisäksi risteytysrodulta voidaan vaatia/suosittelaa tutkimuksia tavoitellun ominaisuuden parantamiseksi.

Yhdistelmien on täytettävä koirarekisteriohjeen vaatimukset.

Lisäksi on arvioitava risteytykseen käytettävien yksilöiden lähisukulaisia ja mahdollisia riskitekijöitä, joista ei ole saatavissa tutkittua tietoa.

Jokainen suunniteltu yhdistelmä tulee hyväksyä rodun roturisteytystyöryhmässä ja Kennelliitossa.

7 Risteytysten toteutus (F1-F4)

Risteytysjälkeläisten määrä

Suositus risteytysjälkeläisten maksimimäärälle on 2–5 % neljän vuoden ajanjaksolla rekisteröidyistä koirista.

Määrä riippuu oman rodun tilanteesta, risteytettävien rotujen lukumäärästä sekä risteytyksen tavoitteista ja voi tarkentua projektin edetessä.

Ensimmäisen sukupolven (F1) risteytyspentueiden määrä suhteutetaan rodun populaatioon ja risteytysten tavoitteisiin. Heteroosin lisäämiseksi tulee risteytyksiin käyttää useampaa risteytysrotua.

Rekisteröinti

Roturisteytysjälkeläiset rekisteröidään FCI:n ulkopuoliseen roturisteytysrekisteriin (FIRR) erillisen ohjeen mukaisesti. F2-F4 sukupolven koirat voidaan rekisteröidä Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan päätöksellä ER-rekisteriin erillisen anomuksen perusteella. Pentue rekisteröidään FI-rekisteriin, kun sukutaulussa on 3 sukupolvea FCI:n tunnustamassa rekisterissä olevia koiria.

FIRR-rekisteristä ER-rekisteriin siirrettäväksi esitettävät koirat arvioidaan seuraavien ominaisuuksien osalta:

Luonne ja käyttäytyminen:

- käytettävä(t) arviointimenetelmä(t) (LT, käyttäytymisen jalostustarkastus, MH-luonnekuvaus, rodunomainen koe)
- vaatimukset käyttäytymisen osalta, arviointimenetelmä huomioiden.

Terveys:

- vaadittavat terveystutkimukset ja mahdolliset raja-arvot tai muut vaatimukset.

Ulkomuoto:

- hyväksytyt ulkomuodon jalostustarkastus.
- mahdolliset geenitestillä osoitettavat asiat esim. värin ja karvanlaadun osalta.

8 Roturisteytyskilöiden jatkojalostus ja seuranta

Jatkojalostus suunnitellaan sen mukaan, mitä ominaisuuksia on karsittava ja mitä vahvistettava. Samalla on varmistettava koko rodun tasolla, ettei mikään sukulinja, ei myöskään risteytyslinja, lisääny liikaa suhteessa muihin.

F1-polvessa koirilla saattaa esiintyä käyttäytymistä, jota kummallakaan vanhempaisrodulla ei ole. Tämän ei tarvitse olla koirien jalostuskäytön este, elleivät nämä ominaisuudet ole esimerkiksi arkuutta tai vihaisuutta. Käyttäytyminen alkaa yleensä takaisinristeytyksissä vakiintua ennalleen.

F2-F4 jälkeläisille suositellaan tehtäväksi viralliset risteytysrodun JTO:n mukaiset terveystarkastukset, luonnetesti, MH-luonnekuvaus tai käyttäytymisen jalostustarkastus.

Mikäli risteytettävällä tai risteytykseen käytetyllä rodulla on rekisteröinnin vaatimuksena hyväksytyt luonnetesti, tulee loppupistemäärän olla vähintään +75 ja osiot terävyys, luoksepäästävyys, hermorakenne ja laukauspelottomuus plus-merkkiset.

Näiden selvitysten perusteella laaditaan seurantaraportti, joka kattaa 2–7 vuotiaat jälkeläiset F2 sukupolvesta alkaen. Seurantaraportin perusteella päätetään mahdolliset jatkotoimenpiteet.

Seurantaraportista vastaa rotujärjestö. Seurantaraportti toimitetaan Kennelliiton jalostustieteelliselle toimikunnalle. Roturisteytysten toteutumisesta ja jatkumisen päätetään tämän jälkeen yhteistyössä rotujärjestön kanssa. Jatkotoimenpiteissä päätetään, miten risteytyksistä saatuja uusia ominaisuuksia saadaan hyödyntämään koko rotua.

9 Sitoutumiset

Rotujärjestö hyväksyy projektisuunnitelman, mutta voi siirtää projektin toteutuksen rotuyhdistykselle/rotukerholle. Projektisuunnitelman hyväksymisen yhteydessä annetaan arvio siitä, kuinka moni kasvattaja aikoo osallistua projektiin. Osallistuvat kasvattajat, koiranomistajat ja rotujärjestö/rotuyhdistys sitoutuvat noudattamaan tätä projektisuunnitelmaa.

10 Aikataulu

Rotujärjestö hyväksyy projektisuunnitelman, mutta voi siirtää projektin toteutuksen rotuyhdistykselle/rotukerholle. Projektisuunnitelman hyväksymisen yhteydessä annetaan arvio siitä, kuinka

moni kasvattaja aikoo osallistua projektiin. Osallistuvat kasvattajat, koiranomistajat ja rotujärjestö/rotuyhdistys sitoutuvat noudattamaan tätä projektisuunnitelmaa.